

Jeg ser, jeg ønsker, jeg tager

Ugens vers

"Det, som blev sået mellem tidsler, det er ham, der hører ordet, men denne verdens bekymring og rigdommens blændværk kvæler ordet, så det ikke bærer frugt" (*Matt 13,22*).

Introduktion

Kærlighed til penge og materielle goder kan komme fra mange forskellige sider. Ellen White beskriver, hvordan djævelen sender sine engle ud for at lokke os gennem materialismens list: "Gå og berus dem, der ejer jord og penge, i livets gøremål. Præsenter verden for dem i det mest attraktive lys, så de ønsker at samle sig skatte her, og ret deres kærlighed mod jordiske ting. Vi må gøre alt for at forhindre dem, der arbejder i Guds værk, i at skaffe sig midler, som de kan bruge imod os. Pengene må blive i vores egne rækker. Jo flere midler, de skaffer sig, jo mere kan de skade vores rige ved at hverve vores undersåtter. Lad dem bekymre sig mere om penge end om at opbygge Kristi rige og sprede de sandheder, som vi hader. Så behøver vi ikke at frygte deres indflydelse; for vi ved, at enhver selvisk, begærlig person vil give efter for vores magt og til sidst blive adskilt fra Guds folk." (Ellen White, *Counsels on Stewardship*, s. 154-155).

Denne strategi ser desværre ud til at virke vældig godt. Lad os derfor se på, hvad Guds Ord siger til os, så vi kan ruste os mod Satans list.

Ugens tekster

- 2 Kor 8,1-7
- Matt 13,3-7.22
- 1 Mos 3,1-6
- Es 56,11
- Matt 26,14-16
- 2 Pet 1,5-9

Fremgangsteologi

En populær fjernsynsprædikant har et enkelt budskab: Gud ønsker at velsigne dig, og beviset på hans velsignelse er den overflod af materielle goder, du ejer. Sagt med andre ord: hvis du er trofast mod Gud, vil han gøre dig rig.

Denne tanke eller variationer af den er blevet kaldt fremgangsteologi. Følg Gud, så vil han gøre dig rig på jordisk gods. Dette er intet andet end en falsk teologisk retfærdiggørelse af materialisme. Det, det egentlig siger til os er: Ønsker du at være materialistisk og føle dig vel tilpas med det? Vi har et 'evangelium' og en 'teologi' for dig.

Men at sammenkæde evangeliet med en garanteret rigdom er en forkert anvendelse af Guds løfter. En sådan tro skaber dissonans med Skriften og skyldes en selvoptaget teologi, som ikke er andet end halve sandheder iført bibelsk sprogbrug. Kernen i denne løgn er kernen i al synd, nemlig selvet og ønsket om at tilfredsstille selvet over alt andet.

Fremgangsteologien lærer, at ved at give til Gud er vi til gengæld garanteret materiel velstand. Men det gør Gud til en automat og vender vores forhold til ham til intet mindre end en handel: Jeg gør dette, og du, Gud, lover at gøre hint til gengæld. Vi giver, ikke fordi det er rigtigt at gøre det, men på grund af det, vi får i bytte. Det er fremgangsteologi.

2 Kor 8,1-7

Hvad sker der her? Hvilke principper ser vi i disse vers, der går helt på tværs af tanken i fremgangsteologi? Hvad mener Paulus, når han taler om at "vise jeres rigdom i denne indsamling"?

På trods af disse menneskers "dybe fattigdom", var de meget gavmilde og gav mere, end de havde råd til. Tekster som denne er sammen med mange andre med til at tilbagevise fremgangsteologiens falske påstande om, at hvis du lever ret med Gud, vil du have mange materielle goder som bevis.

Til at tænke over

Hvilke eksempler kan du finde på mennesker, som er trofaste mod Gud, men ikke rige på jordisk gods, og omvendt eksempler på mennesker, der ikke er trofaste mod Gud, men har meget jordisk rigdom? Hvad fortæller det os om ikke at bruge rigdom som et tegn på Guds velsignelse?

Svækket åndeligt syn

Der er en sandhed, som vi ikke behøver Bibelen for at finde ud af: dette livs bekymringer og rigdomme er kun midlertidige. Intet varer, og slet ikke ret længe. Som Paulus sagde: "For vi ser ikke på det synlige, men på det usynlige; det synlige varer jo kun en tid, det usynlige evigt" (2 Kor 4,18). Kristne er nærsynede, hvis de fæster blikket på denne verdens bekymringer frem for på den sti, der fører til himlen. Og der er få ting, der gør dem mere blinde for den sti end rigdommens bedrag. Helen Keller, som var blind, sagde: "Den mest ynkelige person i verden er den, som kan se, men som ikke har noget udsyn." Bibelen er fuld af eksempler på mennesker, som kunne se, men som var åndeligt blinde.

"Nogle elsker denne verden så højt, at det opsluger deres kærlighed til sandheden. Mens deres skatte her i verden vokser, formindskes deres interesse for de himmelske skatte. Jo mere de ejer i denne verden, jo tættere klynger de sig til det, som om de er bange for, at deres eftertragede skatte skal tages fra dem. Jo mere de ejer, jo mindre er de nødt til at give til andre, for jo mere de har, jo fattigere føler de sig. Åh, hvor er rigdom bedragerisk! De vil ikke se eller føle Guds sags behov." (Ellen White, *Spiritual Gifts*, 2. bind, s. 267).

Svækket åndeligt syn sætter vores evige frelse på spil. Det er ikke nok at være opmærksom på, at Jesus er der; vi må også "se hen til" ham (Hebr 12,1-2).

Matt 13,2-7.22

Hvilken fare advarer Jesus imod? Hvorfor er det let for både fattige og rige at blive fanget i denne snare?

Først advarer Jesus imod "denne verdens bekymring" (Matt 13,22). Jesus ved, at vi alle sammen har bekymringer, også økonomiske. De fattige bekymrer sig over, at de ikke har nok, de rige bekymrer sig over, hvad mere de måtte ønske sig. Det, vi må sikre os, er, at vi ikke lader sådanne bekymringer "kvæle ordet" (Matt 13,22) i vores liv, Dernæst advarer Jesus os mod "rigdommens blændværk" (Matt 13,22). Selv om rigdom i sig selv ikke er ondt, har den magt til at bedrage os på en måde, som kan føre til vores endelige ødelæggelse.

Hvordan kan du i dit eget liv se eksempler på "rigdommens blændværk"? Hvilke praktiske valg kan du foretage for at beskytte dig mod dette?

Til at tænke over

Hvordan begær opstår

Som al synd begynder også begær i hjertet. Det starter inden i os og arbejder sig udad. Det er, hvad der skete i Edens have.

1 Mos 3,1-6

Hvad gjorde Satan for at lokke Eva til at synde? Hvordan har han benyttet de samme principper til alle tider for at bedrage hver eneste af os?

"Kvinden så, at træet var godt at spise af ..." Hvis man ikke vidste bedre, kunne man tro, at reklamebranchen har hentet sit altoverskyggende eksempel på, hvordan man skal sælge sine produkter, i historien om Edens have. Djævelen præsenterede frugten fra det forbudte træ på en måde, der skulle skabe et ønske i Eva om at få mere, end hun allerede havde, og få hende til at tro, at hun havde brug for noget, som hun egentlig ikke havde brug for. Hvor genialt! Hendes synd er en demonstration af de tre skridt, vi alle sammen tager, når vi falder for begærets synd: Jeg ser, jeg ønsker, jeg tager.

Begær kan selvfølgelig være en skjult synd. Ligesom lyst kan den holdes skjult i vores krop. Men når den til sidst bærer frugt, kan den være meget ødelæggende. Den kan skade personforhold, efterlade ar hos dem vi elsker og bagefter blive ved med at slå os med skyldfølelse.

Hvis man lader begæret komme til overfladen, vil det tilsidesætte alle principper. Kong Akab så Nabots vingård, ønskede den og surmulede, indtil hans dronning fik Nabot myrdet (1 Kong 21). Akan kunne ikke modstå begæret, da han så en kappe og penge. Han begærede dem og tog dem (Jos 7,20-22). Begær er til syvende og sidst kun en anden form for selviskhed.

"Hvis selviskhed er den fremherskende form for synd, kan begær blive betragtet som den fremherskende form for selviskhed. Dette kommer meget tydeligt frem hos apostlen Paulus, når han beskriver de "hårde tider" (2 Tim 3,1), der vil kendetegne det sidste frafald. Han beskriver selviskhed som den udbredte rod til al den ondskab, der vil tage overhånd, og begær er dens første frugt. "For da vil mennesker blive egenkærlige, pengeglade [begærlige]" (2 Tim 3,2)." (John Harris, *Mammon*, (New York: Lane & Scott, 1849), s. 52).

Til at tænke over

Hvorfor er det vigtigt at blive klar over vores egne tendenser til at begære?

Grådighed – at få sin vilje

Es 56,11

Hvad taler denne tekst om?

For os syndige mennesker kan grådighed være lige så let som at trække vejret. Og ligeså naturligt. Men det er svært at forestille sig noget i menneskenes karakter, der genspejler Kristi karakter mindre end grådighed. "I kender vor Herre Jesu Kristi nåde, at han for jeres skyld blev fattig, skønt han var rig, for at I kunne blive rige ved hans fattigdom" (2 Kor 8,9).

Kun vor Herre ved, hvilken skade grådighed har forårsaget ned igennem historien. Grådighed har ført til mange krige. Grådighed har fået mennesker til at begå forbrydelser, der førte til ruin både for dem selv og deres familier. Grådighed kan være som en virus, der vil infiltrere sin vært og opsluge enhver dyd, indtil det eneste, der er tilbage, er mere og mere grådighed. Grådighed er en sygdom, der ønsker alt: lidenskab, magt og ejendele. Igen ser vi: jeg ser, jeg ønsker, jeg tager.

Matt 26,14-16

Hvad kan denne sørgelige historie lære os om grådighedens magt?

Læg mærke til Judas' ord: "Hvad vil I give mig for at forråde ham til jer?" (Matt 26,15). Snak om at lade grådighed tilsidesætte alt andet! Judas havde været privilegeret mere end de fleste i historien. Han levede sammen med Jesus, var vidne til hans mirakler og hørte ham prædike livets ord. Men se, hvad griskhed og begær alligevel fik ham til at gøre.

"Hvor var Frelseren dog mild over for ham, som skulle blive hans forræder! Når Jesus underviste, gjorde han meget ud af pligten til godgørenhed, som ramte griskheden i dets rod. Mens Judas hørte på det, talte han om begærlighedens hæslige væsen, og mange gange var disciplen klar over, at hans karakter var blevet skildret og hans synd udpeget; men han ville ikke bekende og opgive sin syndighed." (Ellen White, *Jesu liv*, s. 205).

Til at tænke over

Hvem af os kan sige os fri for at have en grad af griskhed i vores karakter? Hvordan kan vi ved Guds nåde kontrollere denne naturlige tendens?

Selvbeherskelse

Læs følgende tekster. Hvad siger de, som kan og bør hjælpe os til at forstå, hvordan både rige og fattige kan beskytte sig mod griskhed og begær? Hvordan kan den kristne undgå at blive forblændet af materialismen?

ApG 24,24-26

Gal 5,22-25

2 Pet 1,5-9

Disse tekster er rige og fulde af guddommelig formaning om, hvordan vi bør leve. Men læg mærke til den fælles ledetråd. Selvbeherskelse. Denne egenskab kan især være vanskelig, når det drejer sig om griskhed, begær og ønsket om at eje ting. Kun ved selvbeherskelse, først i vores tanker, dernæst i vores handlinger, kan vi beskyttes mod de farer, vi har talt om.

Vi kan kun udvise selvbeherskelse i samme grad, som vi overgiver os til Kristi magt. Ingen af os kan på egen hånd sejre over disse syndige karakteregenskaber, især ikke, hvis de i lang tid er blevet dyrket og elsket. Vi har virkelig brug for Helligåndens overnaturlige indgriben i vores liv, hvis vi skal vinde sejr over disse mægtige bedrag. "De fristelser, der har mødt jer, er kun menneskelige. Og Gud er trofast; han vil ikke tillade, at I fristes over evne, men vil sammen med fristelseten også skabe udvej, så I ikke bukker under" (1 Kor 10,13).

Læs 2 Pet 1,5-9 igen. Hvilken vej viser Peter os i disse vers? Hvad består de enkelte trin af, og hvordan kan vi lære at følge dem – især i kampen mod griskhed og begær?

Til at
tænke over

Til videre studium

Menneskers ultimative mål er at være lykkelige og tilfredse. Men at forsøge at opfylde dette gennem materialisme kan ikke lykkes. Inderst inde ved man det godt – men alligevel overmander tanken om at eje igen og igen: jeg ser, jeg ønsker, jeg tager. Hvad kan være enklere end det? Syvendedags adventister udsættes ligesom andre for materialismens værdinormer. Men den konstante tilegnelse af ting fører ikke til lykke, tilfredsstillelse eller tilfredshed. Det skaber i stedet problemer, som vi så, da den rige unge mand ulykkelig, modløs og fortvivlet vendte sig bort fra Jesus, fordi han ikke hørte eller fik det, han gerne ville. "Materialistiske værdier er forbundet med en udpræget underminering af menneskers velvære, fra en ringe tilfredshed og lykke i tilværelsen til depression og bekymring, til fysiske problemer som hovedpine, og til personlighedsforstyrrelser, narcissisme og asocial opførsel." (Tim Kasser, *The High Price of Materialism* (Cambridge, Mass.: The MIT Press, 2002), s. 22).

Materialistiske kristne drikker med andre ord stolt af rigdommens kilde, men er åndeligt dehydrerede. Vi vil dog aldrig tørste, hvis vi drikker det vand, som Kristus giver (Joh 4,14).

Spørgsmål til drøftelse

1. **Tænk mere over fremgangsteologiens tankegang. Hvilke tekster benytter de, der tror på denne ide, til at forsøge at bevise deres opfattelse? Hvilke eksempler kan du samtidigt finde fra Bibelen på trofaste mennesker, hvis liv er levende beviser på det modsatte?**
2. **Da hans første barn var et par år gammelt, sagde en mand: "Jeg har lært to vigtige bibelske sandheder fra mit barn. For det første er vi alle født som syndere. For det andet er vi alle født griske." Hvem kan ikke fortælle historier om, hvordan selv små børn viser, hvor naturlig griskhed er for os mennesker? Hvad siger det om behovet for Guds nåde?**
3. **"Hvis vi leder efter årsagen til alle vores problemer," skrev en tænk, "bør vi ikke teste personer for narkomisbrug. Vi bør teste dem for dumhed, uvidenhed, griskhed og magtbegær." Hvad er det, som gør griskhed ødelæggende, ikke alene for personen selv, men også for dem, han eller hun omgås? Hvilke eksempler kender du, hvor griskhed har været årsag til store ødelæggelser for alle implicerede?**

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Ikke at begære er hovedpunktet i det tiende bud, som i en vis forstand opsummerer de foregående fem bud (se Rom 7,7).
 - Prøv at forklare og give eksempler på, hvordan begær kan føre til konkret overtrædelse af disse bud.
- Afholdenhed er et nøglebegreb hos Paulus. Ordets grundbetydning er selvbeherskelse.
 - Læs sammen ApG 24,25; 1 Kor 9,24-27; Gal 5,22
 - Drøft, hvordan du/I kan styrke selvbeherskelse!
 - Hvilken sammenhæng finder du mellem griskhed/begær og afholdenhed/selvbeherskelse?

Uddybende spørgsmål

- Det er en velkendt psykologisk sandhed, at hvis man koncentrerer sig om det, man ikke skal eller ikke bør ønske, er der større chancer for, at man længes mere og mere efter at få det!
 - Hvad kan du/vi gøre for ikke blot at fokusere på at undgå det, vi begærer? Og altså dermed både blive negative og mere optaget af det, vi ikke bør være optaget af?
- Hvis fremskridts- eller succesteologi, som vi er enige om, er ubibelsk,
 - Hvad så med Guds velsignelser? Hvori består de?
 - Er der ingen fordele i livet ved at være kristen? Eller adventist?
- I dag er verden opdelt i, hvad der ofte med en vis modifikation kan betegnes som "nord" og "syd" – rig og fattig.
 - Kan/bør vi som kristne/kirke gøre mere for at udligne de himmelråbende forskelle i livsvilkår mellem fattig og rig i verden?

Klassens aktiviteter

- "De syv dødssynder" er i den kristne kirkes historie blevet defineret som sjælelige tilstande eller holdninger, der fører til syndige handlinger. De er hovmod, griskhed, utugt, misundelse, fråseri, vrede og dovenskab. Dødssynderne kan tolkes som udtryk for menneskets principielle oprør mod Gud.
 - Prøv at lave en liste over nogle af de synder, som fx griskhed og fråseri fører til?
- Disse "dødssynder" er ofte illustreret i kunst.
 - Find evt. via nettet eksempler fra kunstens verden, film, maleri og litteratur.

Mødet med
dagligdagen

- Find fra det offentlige rum i ugen, der gik, eksempler på begær eller griskhed. Del dine eksempler med klassen med henblik på evt. drøftelse.
- Hvad føler du tilfredsstillelse over lykkes i dit liv? Hvad du har, hvad du gør, hvad du oplever?
 - Hvad fortæller dine svar om dine værdier? Har du grund til personligt at lave forandringer i dit faktiske værdigrundlag?

NOTER
